

Regeringens proposition

1987/88:27

om ändring i lagen (1980:1102) om
handelsbolag och enkla bolag

Prop.
1987/88:27

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 1 oktober 1987.

På regeringens vägnar

Gertrud Sigurdsen

Sten Wickbom

Propositionens huvudsakliga innehåll

Övergångstiden enligt punkten 4 övergångsbestämmelserna till 1980 års lag om handelsbolag och enkla bolag förlängs med ytterligare två år. Ändringen innebär att frågan om ett bolag som bildats enligt äldre lag är att betrakta som ett handelsbolag eller ett enkelt bolag skall intill utgången av år 1989 bedömas enligt 1895 års lag om handelsbolag och enkla bolag.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag

Härigenom föreskrivs att punkt 4 övergångsbestämmelserna till lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

4.¹ Fråga huruvida handelsbolag eller enkelt bolag föreligger skall intill utgången av år 1987 bedömas enligt äldre lag. Enkelt bolag, som från och med den 1 januari 1988 blir handelsbolag, skall ansöka om registrering före nämnda dag.

Föreslagen lydelse

4. Fråga huruvida handelsbolag eller enkelt bolag föreligger skall intill utgången av år 1989 bedömas enligt äldre lag. Enkelt bolag, som från och med den 1 januari 1990 blir handelsbolag, skall ansöka om registrering före nämnda dag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988.

¹ Senaste lydelse 1985:92.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 1 oktober 1987

Närvarande: statsrådet Sigurdsen, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Bodström, Göransson, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Wickbom, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson

Föredragande: statsrådet Wickbom

Proposition om ändring i lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag

1 Inledning

Lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag (HBL) trädde i kraft den 1 juli 1981. Genom den upphävdes lagen (1895:64 s. 1) om handelsbolag och enkla bolag. I princip gäller den nya lagen även för bolag som har bildats enligt äldre rätt.

HBL innehåller en ändrad gränsdragning mellan handelsbolag och enkla bolag. Ändringen innebär att användningsområdet för enkla bolag har minskat jämfört med vad som gällde tidigare. Beträffande bolag som bildats enligt äldre rätt gäller emellertid enligt punkten 4 övergångsbestämmelserna till HBL en särskild övergångsregel för gränsdragningen. Regeln innebär i sin ursprungliga lydelse att frågan om ett handelsbolag eller ett enkelt bolag förelåg skulle intill utgången av år 1985 bedömas enligt den äldre lagen. Övergångstiden har sedermera förlängts intill utgången av år 1987 (se SFS 1985:92).

I delbetänkandet (SOU 1986:44) Staketmetod för beskattning av Handelsbolag har 1980 års företagsskattekommitté (B 1979:13) föreslagit bestämmelser angående beskattning av handelsbolag. Betänkandet innehåller även ett förslag till ändrad gränsdragning mellan handelsbolag och enkla bolag.

Sveriges Fiskares Riksförbund har i en skrivelse till regeringen den 18 maj 1987 anhållit att den nämnda övergångstiden förlängs intill utgången av år 1990 i avvaktan på att företagsskattekommitténs förslag genomförs.

2 Föredragandens överväganden

Mitt förslag: Övergångstiden enligt punkten 4 övergångsbestämmelserna till lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag (HBL) förlängs med ytterligare två år. Ändringen innebär att frågan om ett bolag som bildats enligt lagen (1895:64 s. 1) om handelsbolag och enkla bolag är att betrakta som ett handelsbolag eller ett enkelt bolag skall intill utgången av år 1989 bedömas enligt 1895 års lag.

Skälen för mitt förslag: Den nya gränsdragning mellan handelsbolag och enkla bolag som infördes med HBL innebär i princip att ett handelsbolag föreligger så snart en näringsverksamhet utövas i bolagsform. Enligt en övergångsbestämmelse till lagen skulle emellertid denna nya gränsdragning under en övergångstid inte tillämpas beträffande bolag som bildats före ikraftträdandet. Skälet för detta var att vissa skattemässiga olägenheter kan uppkomma i enskilda fall, om en verksamhet som har anpassats efter de skatteregler som gäller för ett enkelt bolag i fortsättningen skall anses utövad i handelsbolag (prop. 1979/80:143 s. 38 och 1984/85:99 s. 5).

I delbetänkandet (SOU 1986:44) Staketmetod för beskattning av Handelsbolag har 1980 års företagsskattekommitté föreslagit nya regler för beskattning av handelsbolag. Det förslaget innebär att handelsbolagen görs till självständiga skattesubjekt och att bolagsmännen beskattas i den takt som de tar ut handelsbolagets vinster för konsumtion. Skall handelsbolaget behandlas som ett särskilt skattesubjekt och alltså debiteras skatter och avgifter, får det enligt kommittén inte råda någon tvekan om när ett handelsbolag föreligger. Mot den bakgrunden har kommittén omprövat den i HBL intagna definitionen på handelsbolag. Kommittén föreslår att ett handelsbolag skall anses föreligga först sedan bolaget har förts in i handelsregistret. Med den ordningen skulle det också bli möjligt att driva näringsverksamhet i enkelt bolag. En sådan möjlighet har kommittén ansett vara särskilt betydelsefull bl. a. för fiskare och för dem som hyr ut samägda fastigheter.

Företagsskattekommitténs delbetänkande har remissbehandlats. Övervägandena inom regeringskansliet med anledning av förslagen om ändrade civilrättsliga och skatterättsliga regler är emellertid ännu inte slutförda. Vid dessa överväganden kan även förslag från utredningen (Fi 1985:06) om reformerad företagsbeskattning komma att få betydelse.

I avvaktan på ett slutligt ställningstagande till företagsskattekommitténs förslag anser jag det lämpligt att övergångstiden avseende gränsdragningen mellan äldre handelsbolag och enkla bolag förlängs med ytterligare två år.

3 Upprättat lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom justitiedepartementet upprättats ett förslag till lag om ändring i lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag.

Förslaget har upprättats i samråd med chefen för finansdepartementet.

Den föreslagna lagändringen inskränker sig till en förlängning av övergångstiden. Frågan är av sådan beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Hemställan

Prop. 1987/88:27

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen
att anta förslaget.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

